

Aan de slag met de verkiezingsuitslag

Korte omschrijving werkvorm

De leerlingen verdiepen zich in de uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen 2021. Ze krijgen vragen over de oude samenstelling van de Tweede Kamer en maken een overzicht van de partijen die (nieuw) zijn gekozen in de Tweede Kamer. Daarna spelen de leerlingen een quiz over de verkiezingen.

Duur

30 minuten

Benodigheden

- Voor elke leerling de (in kleur) uitgeprinte Werkbladen uit deze handleiding
- Groot scherm
- Eventueel: prijsje voor de winnaar van de quiz
- Kleurpotloden

Links

- Coalitiewijzer:
<https://www.volkskrant.nl/kijkverder/2021/coalitiewijzer-2021~v424905/#/>
- Filmpje 'Keuzes maken':
<https://www.youtube.com/watch?v=e34FwkS96uU>
- Kahoot!-quiz:
<https://create.kahoot.it/share/quiz-verkiezingsuitslag-adsm/53bf13ac-d1d1-4600-87f0-a6b2b07ac67d>
- NOS.nl
<https://nos.nl/collectie/13860/artikel/237303-7-bekijk-hier-de-uitslagen-van-de-verkiezingen>

Leerdoelen

- Ll. weten dat een regering wordt gevormd op basis van de uitslag van de verkiezingen.
- Ll. weten welke partijen zetels in de Tweede Kamer hebben behaald.
- Ll. weten welke nieuwe partijen in de Tweede Kamer zijn gekomen.
- Ll. kunnen uitrekenen welke partijen samen een meerderheid hebben.

- Ll. weten globaal hoe het formatieproces verloopt.

Handleiding

1. Introductie

Vraag de leerlingen welke politieke partijen nu nog de regering vormen (*VVD, CDA, D66, ChristenUnie*).

Vraag wie kan uitleggen wat de Tweede Kamerverkiezingen te maken hebben met de regering, en wat de Tweede Kamer doet.

Na de Tweede Kamerverkiezingen wordt gekeken welke partijen samen kunnen werken in een regering om het land te besturen. De Tweede Kamer moet de regering controleren: bestuurt de regering het land wel goed?

Als er geen correct antwoord komt, deel meteen werkblad 1 (en daarna werkblad 2) uit. Op deze vraag kom je dan aan het einde terug.

2. Welke partijen zijn gekozen?

Vraag de leerlingen of ze hebben gevolgd welke partijen genoeg stemmen hebben gehaald om één of meerdere zetels in de Tweede Kamer te halen.

17 partijen: VVD, PVV, CDA, D66, GroenLinks, SP, PvdA, ChristenUnie, SGP, Partij voor de dieren, FvD, DENK, Volt, 50Plus, JA21, BIJ1, BBB.

3. Werkblad 1

Deel werkblad 1 uit. Geef de leerlingen circa 10 minuten de tijd om dit werkblad in te vullen.

Let op: Werkblad 1 bevat een afbeelding die in kleur moet worden afgedrukt.

4. Werkblad 2

Toon op het scherm de verkiezingsuitslag van nos.nl. Deel werkblad 2 uit. Geef de leerlingen circa 20 minuten de tijd om dit werkblad in te vullen.

5. Bespreking

Bespreek de antwoorden klassikaal.

Kom nog even terug op de vraag wat de Tweede Kamersuitslag te maken heeft met de regering. Heb je het idee dat de leerdoelen gehaald zijn? Zo

nee, kom dan nog even kort terug op deze leerdoelen:

- Leerlingen weten dat er een regering wordt gevormd op basis van de uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen.
- Leerlingen weten welke partijen één of meerdere zetels in de Tweede Kamer hebben behaald.
- Leerlingen kunnen uitrekenen welke partijen samen een meerderheid hebben in de Tweede Kamer.

6. Tot slot

Bekijk het filmpje 'Keuzes maken' (1.34 min.) op <https://www.youtube.com/watch?v=e34FwkS96uU>

Stel de slotvraag: Waarom is het moeilijk voor partijen die in de regering komen om (al) hun beloftes aan de kiezers na te komen?

Als je gaat samenwerken in een regering moet je compromissen sluiten. Soms gaan plannen die je aan je kiezers hebt beloofd in de campagne niet of niet helemaal door.

Optioneel: Kahoot!-quiz

Speel na de bespreking eventueel nog een Kahoot!-quiz met de klas. Zie daarvoor de volgende pagina.

Quiz Kahoot!

Na de bespreking van de verkiezingsuitslag kun je een quiz spelen met de klas. De quiz is gemaakt in *Kahoot!* (een online spelprogramma). *Kahoot!* werkt met deelnemers die op hun telefoon (of ander scherm) antwoord geven op vragen. Als je leerlingen niet met hun telefoon wilt laten inloggen op het spel, kan de quiz op *Kahoot!* ook gebruikt worden als presentatie.

Instructie met gebruik telefoons

Stap 1

Open de link naar Kahoot!

<https://create.kahoot.it/share/quiz-verkiezingsuitslag-adsm/53bf13ac-d1d1-4600-87f0-a6b2b07ac67d>

Druk op de groene knop 'Play as guest' (tenzij je zelf ook een account hebt op *Kahoot!*). Er opent een nieuw tabblad. Druk op 'Continue as guest'.

Stap 2

Pas de *game options* niet aan en kies voor 'Classic'. Er verschijnt een code die leerlingen kunnen gebruiken om in te loggen.

Stap 3

Geef de leerlingen de opdracht om kahoot.it te bezoeken op hun telefoon/computer/tablet. Daar kunnen zij de code die op het scherm staat gebruiken om in te loggen op het spel.

Stap 4

Als alle leerlingen zijn ingelogd, start je het spel. Er zijn 19 vragen, allemaal waar of niet waar. Lees klassikaal elke vraag voor. De leerlingen krijgen telkens 20 seconden om hun antwoord te geven. Als alle antwoorden binnen zijn verschijnt het goede antwoord in beeld. Vertel de leerlingen dat ze punten kunnen verdienen door zowel goed als snel te antwoorden. De snelste en beste leerlingen komen bovenaan de ranglijst te staan.

Stap 5

Aan het einde van het spel verschijnt de top 3 in beeld. Geef de winnaar van het spel eventueel een prijsje!

Instructie zonder gebruik telefoons

De quiz zonder telefoons lijkt op 'petje op petje af'.

Een afvalrace dus, waardoor je met deze variant misschien niet aan alle vragen toekomt.

Stap 1

Open de link naar Kahoot!

<https://create.kahoot.it/share/quiz-verkiezingsuitslag-adsm/53bf13ac-d1d1-4600-87f0-a6b2b07ac67d>

Druk op de groene knop 'Play as guest' (tenzij je zelf ook een account hebt op *Kahoot!*) Er opent een nieuw tabblad. Druk op 'Continue as guest'.

Stap 2

Pas de *game options* niet aan en kies voor 'Classic'. Er verschijnt een code die leerlingen kunnen gebruiken om in te loggen.

Stap 3

Bezoek zelf kahoot.it op jouw telefoon. Daar log je in met de code die op het scherm verscheen. Houd vervolgens gedurende het spel je telefoon erbij, maar geef niet antwoord op de vragen.

Stap 4

Vertel de leerlingen dat er 19 vragen voorbij komen, allemaal waar of niet waar. De leerlingen krijgen telkens 20 seconden om hun antwoord te geven (door hun hand op te steken of juist niet).

Vraag, voordat je begint met het voorlezen van de vragen, alle leerlingen om te gaan staan.

Vraag na het voorlezen van elke vraag de leerlingen hun **hand omhoog** te doen als ze denken dat het **waar** is, en hun **hand omlaag** te doen als ze denken dat het **niet waar** is. Wanneer een leerling het fout heeft, is die af. Dat betekent dat de leerling moet gaan zitten. De laatste die nog staat, heeft gewonnen!

(Vervolg van 'Instructie zonder telefoon')

NB: wanneer 20 seconden te lang zijn, kun je door op Enter te drukken het antwoord in beeld laten verschijnen.

Stap 5

Misschien zijn er, nadat alle vragen voorbij zijn gekomen, nog twee of meer leerlingen over die alle vragen goed hebben beantwoord. Speel in dat geval deze benaderingsvraag:

Hoeveel dagen duurde de langste kabinetsformatie ooit? (in Nederland)

*Antwoord: **225** dagen*

De leerling die er het dichtst bij zit, wint. Geef deze winnaar eventueel een prijsje!

Werkblad 1

Bekijk het schema van de Tweede Kamer (zie volgende pagina). Hierop zie je de samenstelling van de Tweede Kamer in de periode van 2017 tot 2021.

NB: Sommige Tweede Kamerleden verlieten in die periode hun partij en gingen in hun eentje door als Kamerlid. Deze Kamerleden staan in het schema apart aangegeven als 'groep' (terwijl ze dus eigenlijk alleen zijn).

Vraag 1

Hoeveel zetels hadden VVD, CDA, D66 en ChristenUnie? (Deze partijen vormden van 2017-2021 de regering.)

VVD:..... zetels

CDA: zetels

D66: zetels

ChristenUnie:..... zetels

Vraag 2

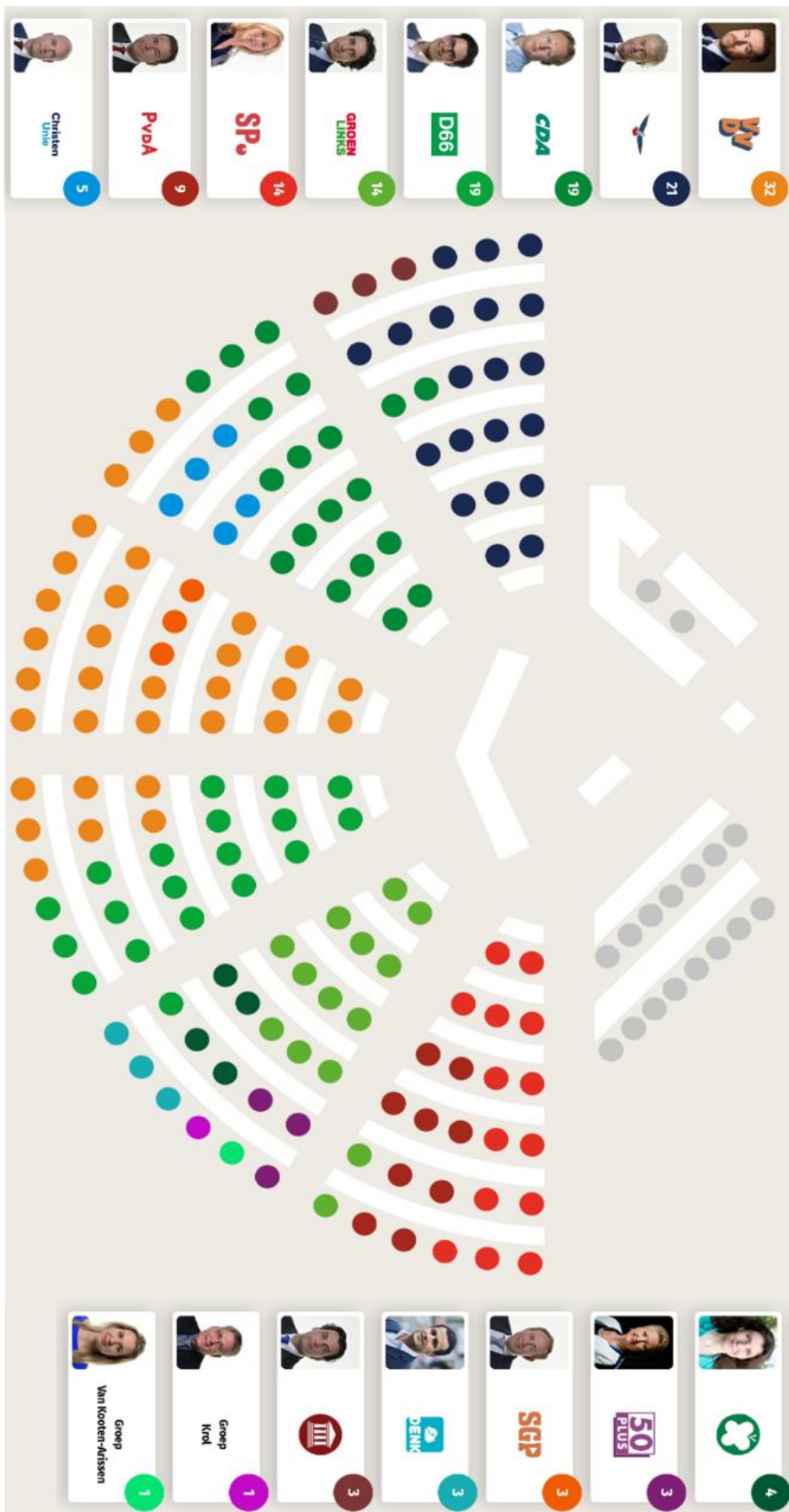
Hadden deze partijen samen de meerderheid van de 150 zetels ? Leg uit hoe je dit hebt uitgerekend.

Ja/Nee, omdat:

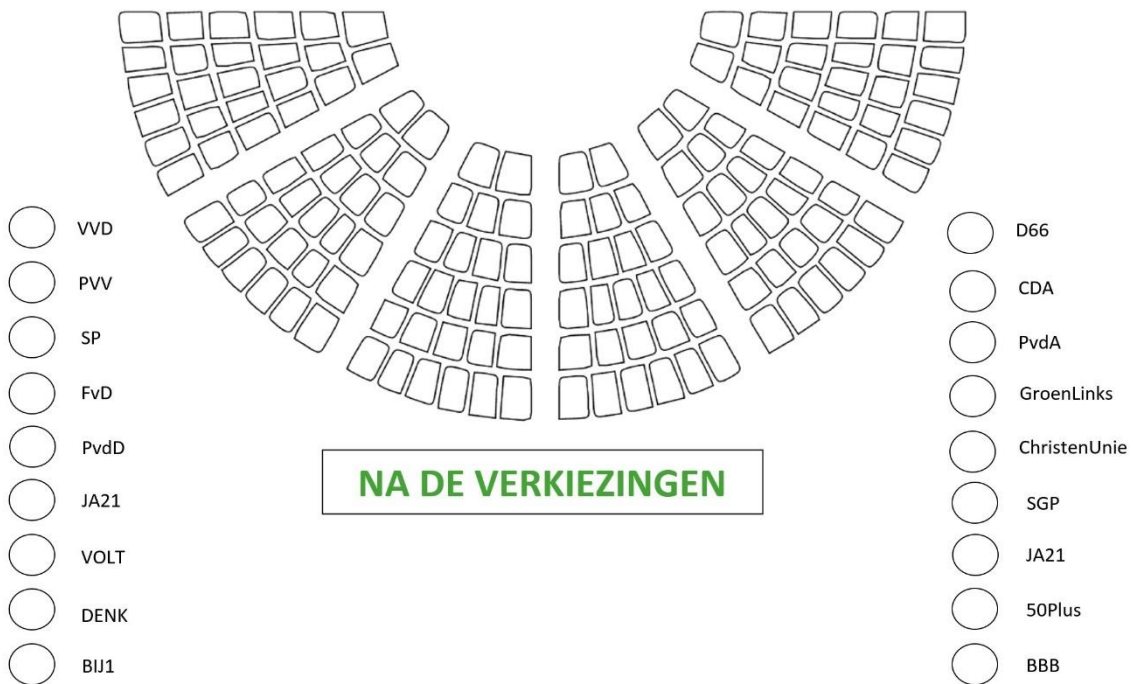
Vraag 3

Waarom is het belangrijk dat de partijen in de regering samen meer dan de helft van de zetels in de Tweede Kamer hebben?

ProDemos

Werkblad 2

Vraag 1

Kijk op www.nos.nl wat de verkiezingsuitslag is. Zoek uit hoeveel zetels iedere politieke partij heeft gehaald, en vul dat hieronder in:

VVD: zetels	D66: zetels
PVV: zetels	CDA: zetels
SP: zetels	PvdA: zetels
FvD: zetels	GroenLinks: zetels
PvdD: zetels	ChristenUnie:..... zetels
JA21: zetels	SGP: zetels
Volt: zetels	50Plus: zetels
DENK: zetels	BBB: zetels
BIJ1 zetels	

Vraag 2

Kleur de legenda (de rondjes voor de partijen) en de zetels (de vakjes) in met de juiste kleuren. Maak een verdeling van groot naar klein, dus de grootste partijen links, de kleinste partijen rechts.

Vraag 3

Wat zijn de twee grootste politieke partijen? Hebben deze partijen een meerderheid in de Tweede Kamer?

Grootste partij: met zetels

Op één na grootste partij: met zetels

Vraag 4

Deze twee partijen hebben samen **wel / niet** (omcirkel het juiste antwoord) een meerderheid in de Tweede Kamer.

Vraag 5

Bedenk een samenwerking van partijen die samen meer dan 75 zetels hebben in de Tweede Kamer.

Maar let op:

- VVD, CDA, D66, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP, Volt en Denk willen *niet* samenwerken met de PVV en niet met FvD.
- PvdD wil *niet* samenwerken met CDA en niet met VVD.

Een mogelijke regering is: (vul maximaal 7 partijen in, maar probeer het aantal zo klein mogelijk te houden!)

Partij 1: metzetels

Partij 2: metzetels

Partij 3: metzetels

Partij 4: metzetels

Partij 5: metzetels +

Partij 6: metzetels +

Partij 7: metzetels +

.....zetels

Vraag 6

Waarschijnlijk weten we pas na een aantal weken welke partijen samen een regering gaan vormen. Wat zou jij de regering willen adviseren? Welke plannen heb jij voor Nederland? Vul dat hieronder in.

Ik vind dat de regering:

Antwoordmodel Werkblad 1

Vraag 1

Hoeveel zetels hadden VVD, CDA, D66 en ChristenUnie?

VVD:	32 zetels
CDA:	19 zetels
D66:	19 zetels
ChristenUnie:	5 zetels

NB: Na de verkiezingen van 2017 had de VVD 33 zetels. Daarmee had de coalitie een (piepkleine) meerderheid van 76 zetels. Kamerlid Wybren van Haga kwam in opspraak in 2019 en werd uit de VVD gezet, maar hij gaf zijn zetel niet terug aan de partij. Hij nam die zetel mee naar FvD, waar hij lid van werd. Hierdoor had de VVD vanaf dat moment nog maar 32 zetels in de Tweede Kamer.

Vraag 2

Hoeveel zetels hadden VVD, CDA, D66 en ChristenUnie?

Nee, de VVD, CDA, D66 en ChristenUnie hadden samen 75 zetels.
Dat is geen meerderheid, want ze moeten **meer dan 75 zetels** hebben: **150/2 +1 zetel**.

Vraag 3

Waarom is het belangrijk dat de partijen in de regering samen meer dan de helft van de zetels in de Tweede Kamer hebben?

De regering stuurt plannen naar de Tweede Kamer. Om de plannen uit te kunnen voeren, moet de Tweede Kamer deze plannen goedkeuren. Als de regeringspartijen de meerderheid van de zetels in de Tweede Kamer hebben, is de kans groter dat de Tweede Kamer (in meerderheid) voor de plannen stemt.

Antwoordmodel Werkblad 2

Vraag 1

Voorlopige uitslag (19 maart 2021) volgens de NOS:

VVD:	35 zetels	D66:	23 zetels
PVV:	17 zetels	CDA:	15 zetels
SP:	9 zetels	PvdA:	9 zetels
FvD:	8 zetels	GroenLinks:	8 zetels
PvdD:	6 zetels	ChristenUnie:	5 zetels
JA21:	3 zetels	SGP:	3 zetels
Volt:	3 zetels	DENK:	3 zetels
50Plus:	1 zetels	BIJ1	1 zetels
BBB:	1 zetels		

NB: Op dinsdag 23 maart is de eerste vergadering van de nieuwe Tweede Kamer. De nieuwe indeling is vanaf dat moment te vinden op www.tweedekamer.nl.

Vraag 2

De definitieve uitslag is te vinden op www.verkiezingsuitslagen.nl (van de Kiesraad) vanaf 26 maart. Voor die tijd kun je op nos.nl de prognose zien waar dit antwoordmodel op is gebaseerd.

Vraag 3

Grootste partij: VVD met 35 zetels.
Op één na grootste partij: D66 met 23 zetels.

Vraag 4

Deze twee partijen hebben samen **niet** een meerderheid in de Tweede Kamer.

Vraag 5

- VVD (35), D66 (23), CDA (15), ChristenUnie (5) = 78 zetels
- VVD (35), D66 (23), CDA (15), JA21 (3) = 76 zetels
- VVD (35), D66 (23), CDA (15), Volt (3) = 76 zetels
- VVD (35), D66 (23), PvdA (9), SP (9) = 78 zetels
- VVD (35), D66 (23), PvdA (9), GroenLinks (8), Volt (3) = 78 zetels*

Voor een volledig overzicht van mogelijke coalities, zie de [coalitiewijzer](#) van de Volkskrant.

*Coalities met meer dan 4 partijen zijn onwenselijk: het is lastig afspraken maken naarmate er meer partijen mogen meepraten.

Vraag 6

Eigen antwoord

Vragen en antwoorden Kahoot!

1. Openingslide: Verkiezingsquiz Tweede Kamer
Waar of niet waar / true or false

2. Tweede Kamerleden zijn volksvertegenwoordigers.
true/waar

3. De VVD is de kleinste partij in de Tweede Kamer.
false/niet waar
De VVD is de grootste partij in de Tweede Kamer

4. JA21 en Volt zijn nieuwe partijen in de Tweede Kamer.
true/waar

5. BIJ1 en BBB zijn de grootste partijen in de Tweede Kamer.
false/niet waar
BIJ1 EN BBB zijn de kleinste partijen in de Tweede Kamer

6. Khadija Arib is de voorzitter van de Tweede Kamer.
True/waar

7. Kamerleden die voor dezelfde partij in de Tweede Kamer zitten noemen we een fractie.
true/waar

8. Een meerderheid in de Tweede Kamer bestaat uit minstens 51 zetels.
false/niet waar
Een meerderheid in de Tweede Kamer bestaat uit minstens 76 zetels.

9. In Nederland heeft altijd één partij de meerderheid.
false/niet waar
In Nederland heeft nog nooit één partij de meerderheid gehad. Theoretisch is dat wel mogelijk.

10. We kiezen in Nederland wie er minister-president wordt.
false/niet waar
We kiezen in Nederland de Tweede Kamer, niet de minister-president. Op basis van de uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen wordt meestal de leider van de grootste partij minister-president.

11. De periode waarin partijen kijken of ze kunnen samenwerken, heet de kabinetsformatie.
true/waar

12. De afkorting BBB staat voor Blije Burger Beweging.
false/niet waar
BBB staat voor Boer Burger Beweging

13. De kabinetsformatie begint altijd al voordat er verkiezingen zijn.
false/niet waar
De kabinetsformatie begint na de verkiezingen, als duidelijk is hoeveel zetels elke partij in de Tweede Kamer heeft gekregen.

14. De koning mag ministers ontslaan.

true/waar

De koning kan echter niet zomaar ministers ontslaan. Alleen wanneer het kabinet zijn ontslag aanbiedt aan de koning, zal de koning de ministers ontslaan. Het kabinet biedt haar ontslag aan de koning aan wanneer het geen steun meer heeft in de Tweede Kamer, of wanneer er verkiezingen zijn.

15. Volt is een partij die in meerdere landen in Europa actief is.

true/waar

16. Partijen die samenwerken in het kabinet noemen we 'de oppositie'.

false/niet waar

We noemen deze partijen de coalitie.

17. De afspraken die partijen maken, komen in het regeerakkoord te staan.

true/waar